

Οι μεταπτυχιακές σπουδές στην Μεγάλη Βρετανία

Η Μ. Βρετανία έχει το μεγαλύτερο αριθμό Ελλήνων φοιτητών τόσο σε προπτυχιακό όσο και σε μεταπτυχιακό επίπεδο. Οι λόγοι επιλογής της Μ. Βρετανίας ως τόπου μεταπτυχιακών σπουδών είναι πολλοί. Αρχικά η αναγνώριση των πτυχίων των Βρετανικών πανεπιστημίων μέσω του Οργανισμού Αναγνώρισης Τίτλων Ακαδημαϊκών και Πληροφόρησης (Ο.Α.Τ.Α.Π.) – που αντικατέστησε το Δ.Ι.Κ.Α.Τ.Σ.Α. Η μεγάλη ποικιλία των προγραμμάτων και τέλος η ευρύτητα διαδεδομένη στην Ελλάδα αγγλική γλώσσα.

Τα Βρετανικά πανεπιστήμια

Το ακαδημαϊκό εκπαιδευτικό σύστημα στην Μ. Βρετανία βασίζεται στα 100 περίπου κρατικά πανεπιστήμια που προσφέρουν σπουδές προπτυχιακού και μεταπτυχιακού επιπέδου σε όλους τους τομείς. Το 1992 η βρετανική κυβέρνηση αποφάσισε ώστε τα μέχρι τότε Πολυτεχνικά Ινστιτούτα (Polytechnic Institutes), να μετονομασθούν σε Πανεπιστήμια, τα οποία αποτελούν περίπου το 50% των σημερινών ιδρυμάτων. Ορισμένα πανεπιστήμια είναι διαρθρωμένα σε κολέγια όπως π.χ. το Πανεπιστήμιο του Λονδίνου που αποτελείται από 50 περίπου κολέγια και Ινστιτούτα, το Πανεπιστήμιο του Καίμπριτζ που αποτελείται από 31 κολέγια και το Πανεπιστήμιο της Ουαλλίας. Το Πανεπιστήμιο του Buckingham είναι το μοναδικό ιδιωτικό ακαδημαϊκό ίδρυμα αλλά είναι αναγνωρισμένο από το κράτος.

Είδη μεταπτυχιακών προγραμμάτων

Οι ενδιαφερόμενοι για μεταπτυχιακές σπουδές στη Μ. Βρετανία, έχουν να επιλέξουν ανάμεσα σε ένα μεγάλο αριθμό μεταπτυχιακών προγραμμάτων που οδηγούν σε διπλώματα επιπέδου Ph.D., MPhil, Master, Diploma, Certificate.

Η συνήθης διάρκεια για την απόκτηση τίτλου Master (M.Sc-Master of Science, MEng.- Master of Engineering, M.A-Master of Arts, MBA-Master in Business Administration, LL.M-Master in Law) είναι 12 μήνες. Το ακαδημαϊκό έτος ξεκινάει τον Οκτώβριο και τελειώνει τον Σεπτέμβριο. Οι πρώτοι εννέα μήνες περιλαμβάνουν διδασκαλία, σεμινάρια και εξετάσεις. Οι υπόλοιποι τρεις μήνες είναι αφιερωμένοι στην εκπόνηση διατριβής (dissertation) που κατά κύριο λόγο είναι υποχρεωτική. Η κύρια διαφορά του Master και του Diploma είναι ότι, στο τελευταίο δεν απαιτείται η εκπόνηση διατριβής, ενώ παράλληλα η απόκτηση του Diploma μπορεί να απαιτεί την παρακολούθηση λιγότερων μαθημάτων από το Master. Όσον αφορά τα προγράμματα MBA, κατά κύριο λόγο, απαιτούν δύο έτη σπουδών.

Εκτός από τα μεταπτυχιακά προγράμματα που με παρακολούθηση μαθημάτων (taught masters), υπάρχουν τίτλοι Master που απονέμονται μετά από έρευνα, αντί μαθημάτων, και υποβολή διατριβής (research masters). Ο τίτλος που απονέμεται δεν προσδιορίζει τη μέθοδο σπουδών που προϋποθέτει.

Οι σπουδές επιπέδου MPhil (Master of Philosophy), ακολουθούν την διαδικασία του Ph.D. Έχουν διάρκεια δύο ετών, είναι σπουδές ερευνητικού χαρακτήρα και θεωρείται ανώτερος τίτλος σπουδών από τα υπόλοιπα Master δηλαδή ενδιάμεσα μεταξύ Master και Ph.D και οδηγούν σε τίτλο υποδυέστερο του Ph.D. Το Ph.D. διαρκεί 2-4 έτη και βασίζεται σε πρωτότυπη επιστημονική έρευνα η οποία δημοσιεύεται σε μορφή διατριβής βάσει της οποίας κρίνεται ο υποψήφιος. Συνήθως δεν απαιτείται παρακολούθηση μαθημάτων αλλά ο υποψήφιος υλοποιεί έρευνα υπό την εποπτεία ενός καθηγητή που ελέγχει την πρόοδό του.

Τρόποι παρακολούθησης

Για τα περισσότερα προγράμματα σπουδών προσφέρονται εναλλακτικοί τρόποι παρακολούθησης. Έτσι, πέρα από τον κλασσικό τρόπο 12μηνιαίας συνεχούς παρακολούθησης (full-time) προσφέρεται και η δυνατότητα για μερική παρακολούθηση του προγράμματος (part-time), που ακολουθούν συνήθως σπουδαστές οι οποίοι ταυτόχρονα εργάζονται. Σε αυτή την περίπτωση το χρονικό διάστημα σπουδών αυξάνεται από 12, σε 24 μήνες. Το MBA με part-time παρακολούθηση ολοκληρώνεται σε 36 μήνες.

Πολλά Βρετανικά πανεπιστήμια προσφέρουν μεγάλο μέρος των μεταπτυχιακών προγραμμάτων τους με σύστημα παρακολούθησης εξ' αποστάσεως (distance learning programs – e-learning). Στην περίπτωση της εξ αποστάσεως παρακολούθησης κάθε πανεπιστήμιο έχει διαφορετικό τρόπο οργάνωσης του προγράμματος, σε ότι αφορά διδασκαλία, διάρκεια, δίδακτρα, τρόπο εξέτασης κλπ. Βασική πηγή πληροφοριών αποτελεί το International Centre for Distance Learning – <http://icdl.open.ac.uk>

Η πλειοψηφία των μεταπτυχιακών προγραμμάτων των πανεπιστημίων της Μ. Βρετανίας αναγνωρίζεται με ισοτιμία τίτλου και αντιστοιχία μαθημάτων, από τον Ο.Α.Τ.Α.Π. Ειδικά όμως, για τα προγράμματα παρακολούθησης εξ αποστάσεως, ο ενδιαφερόμενος θα πρέπει να έλθει εκ των προτέρων σε επικοινωνία με τον Ο.Α.Τ.Α.Π. για να διερευνήσει το κατά πόσο το πτυχίο που θα λάβει θα τύχει αναγνώρισης.

Προσόντα εισαγωγής

Κάθε πανεπιστήμιο, καθώς και τμήμα πανεπιστημίου, θέτει τις δικές του προϋποθέσεις για την αποδοχή υποψηφίων. Αυτές διαφοροποιούνται ανάλογα με το πρόγραμμα που προσφέρεται, τον αριθμό των εισακτέων για κάθε πρόγραμμα, καθώς και το συγκριτικό επίπεδο των αιτούντων. Τα ειδικά κριτήρια πρέπει να αναζητηθούν για κάθε πρόγραμμα μεταπτυχιακών σπουδών ξεχωριστά. Σε γενικές γραμμές, όμως, τα παρακάτω προσόντα συνήθως είναι απαραίτητα για την εισαγωγή σε Βρετανικό πανεπιστήμιο.

1. Βασικός Τίτλος Σπουδών με βαθμό πτυχίου / διπλώματος ως βασικό κριτήριο επιλογής και με σχετικό αντικείμενο με το μεταπτυχιακό πρόγραμμα σπουδών στο οποίο δηλώνεται υποψηφιότητα.

2. Καλή γνώση της Αγγλικής γλώσσας είναι απαραίτητη όχι μόνο για την εισαγωγή στο ίδρυμα αλλά και για να μπορεί ο υποψήφιος να

παρακολουθήσει το πρόγραμμα. Τα περισσότερα πανεπιστήμια θεωρούν ότι το Certificate of Proficiency in English του Cambridge καλύπτει τις απαιτήσεις. Άλλα αποδεικτικά γλωσσομάθειας είναι το IELTS (International English Language Testing System) με βαθμό 6-7 και το TOEFL (Test of English as a Foreign Language). Περισσότερες πληροφορίες για τις εξετάσεις του IELTS μπορεί ο ενδιαφερόμενος να ζητήσει από το Βρετανικό Συμβούλιο, να βρεί στην ιστοσελίδα <http://www.ielts.org> και για το TOEFL στο Γραφείο Διασύνδεσης.

3. Συστατικές επιστολές από δύο ή τρεις καθηγητές που αναφέρονται στην ακαδημαϊκή πληρότητα του υποψηφίου είναι επίσης απαραίτητες. Οι επιστολές αυτές είναι πιθανό να ζητηθεί να σταλούν απευθείας από τους καθηγητές στο πανεπιστήμιο. Μερικά πανεπιστήμια δέχονται συστατικές επιστολές και από εργοδότες, ενώ παράλληλα για ορισμένα προγράμματα που είναι απαραίτητο ο υποψήφιος να έχει επαγγελματική εμπειρία, η συστατική επιστολή από εργοδότη είναι απαραίτητη.

Διαδικασία εισαγωγής

Δεδομένου ότι ο αριθμός των θέσεων για μεταπτυχιακά προγράμματα είναι σε γενικές γραμμές σταθερός και το εκάστοτε πανεπιστήμιο δέχεται αιτήσεις από όλο τον κόσμο, καλό θα ήταν ο υποψήφιος να ξεκινήσει σχετικά νωρίς την διαδικασία επαφών με τα ιδρύματα που τον ενδιαφέρουν. Έτσι, ένα καλό χρονικό σημείο για την πρώτη επαφή με τα ιδρύματα είναι 9-12 μήνες πριν από την έναρξη του ακαδημαϊκού έτους εισαγωγής. Με την απάντηση που θα λάβει ο υποψήφιος θα δεχτεί το ενημερωτικό φυλλάδιο του πανεπιστημίου το οποίο περιλαμβάνει γενικές πληροφορίες για την πόλη, το πανεπιστήμιο, τη φοιτητική ζωή και ειδικές πληροφορίες για την διάρθρωση των προγραμμάτων και τα προσόντα εισαγωγής. Ταυτόχρονα εσωκλείονται έγγραφα αιτήσεων. Τα πανεπιστήμια θέτουν κάποια ημερομηνία μέχρι την οποία δέχονται αιτήσεις για εισαγωγή (closing date), η οποία διαφέρει από το ένα πανεπιστήμιο στο άλλο, και για τις περισσότερες περιπτώσεις είναι μέσα στον Απρίλιο. Υπάρχουν εξαιρέσεις προγραμμάτων που δέχονται έως και τον Αύγουστο.

Όσοι κάνουν αίτηση για υποτροφίες πρέπει απαραίτητα να υποβάλουν την αίτησή τους πολύ πιο νωρίς. Για όσους ενδιαφέρονται για διδακτορικό δίπλωμα συνήθως δεν υπάρχει συγκεκριμένη προθεσμία υποβολής αίτησης εφόσον το πρόγραμμα δεν ακολουθεί το ακαδημαϊκό έτος. Θα πρέπει αρχικά, ο υποψήφιος να έχει ήδη συμφωνήσει για την διεξαγωγή έρευνας υπό την επίβλεψη κάποιου καθηγητή (academic supervisor). Επίσης πριν γίνει δεκτός για εγγραφή ένας υποψήφιος, πρέπει να είναι σε θέση να παράσχει κάποιες εγγυήσεις ότι υπάρχουν οι αναγκαίοι οικονομικοί πόροι για τα έξοδα σπουδών του.

Επιλογή πανεπιστημίων

Επίσημη κατάταξη των πανεπιστημίων δεν υπάρχει. Μόνο έρευνες επιμέρους τμημάτων των πανεπιστημίων αξιολογούν σε τακτά χρονικά διαστήματα μέσω του HERO (Higher Education & Research Opportunities in the United Kingdom - <http://www.hero.ac.uk>). Αν και τα αποτελέσματα αυτά είναι σημαντικά, εστιάζουν αποκλειστικά στην ερευνητική δραστηριότητα του

διδασκτικού προσωπικού, οπότε αποτελούν ένα από το πολλά κριτήρια της ποιότητας των μεταπτυχιακών προγραμμάτων και όχι το μοναδικό κριτήριο επιλογής πανεπιστημίου.

Αξιολογήσεις πανεπιστημίων από το βρετανικό τύπο μπορείτε να βρείτε στην ιστοσελίδα <http://agrino.org/mcc/uniguide/index.htm>, χωρίς όμως να αποτελεί επίσημη πηγή πληροφορίας. Οι κατατάξεις (league tables) πρωτοδημοσιεύθηκαν στην Αγγλία από την εφημερίδα “The Times” το 1992 και από τότε δημοσιεύονται κάθε χρόνο και από άλλες εφημερίδες. Σχετικά, πρέπει να γνωρίζετε ότι κατά κύριο λόγο οι κατατάξεις αυτές θεωρούνται προβληματικές, καθώς υπάρχει σημαντική διαφορά στους δείκτες αξιολόγησης και στις σχετικές πληροφορίες που χρησιμοποιεί και διαθέτει η κάθε εφημερίδα.

Δίδακτρα

Ως πολίτες της Ε.Ε. οι Έλληνες φοιτητές στην Μ. Βρετανία πληρώνουν τα ίδια δίδακτρα με τους Βρετανούς. Για το ακαδημαϊκό έτος 2003-2004 τα δίδακτρα κυμαίνονται γύρω στις 3.000 Αγγλικές λίρες/έτος. Παρατηρούνται μικρές διαφορές μεταξύ των Πανεπιστημίων στα δίδακτρα, ενώ υπάρχουν αυξομειώσεις ανάλογα με την ειδικότητα. Για προγράμματα σπουδών σε κλάδους business τα δίδακτρα διαφοροποιούνται σημαντικά και ειδικά για MBA μπορεί να φτάσουν έως και τις 18.000 Αγγλικές λίρες ως συνολικό κόστος προγράμματος. Στο ποσό των διδάκτρων δεν συμπεριλαμβάνονται τα βιβλία της διδασκτέας ύλης.

Κόστος διαβίωσης

Κάθε ενδιαφερόμενος πρέπει να γνωρίζει ότι το κόστος της ζωής είναι σημαντικά μεγαλύτερο του αντιστοίχου της Ελλάδας όσον αφορά τη στέγαση, τη διασκέδαση και τη μετακίνηση. Το ποσό που θα πρέπει να υπολογίζει για έξοδα διαβίωσης ο φοιτητής κυμαίνεται γύρω στις 6.000 Αγγλικές λίρες/έτος ανάλογα με τον τόπο σπουδών και οπωσδήποτε τον τρόπο ζωής. Από αυτή την άποψη το Λονδίνο είναι πολύ ακριβότερο σε σχέση με τις άλλες πόλεις σε όλους τους τομείς της ζωής – ο μέσος όρος κόστους διαβίωσης φτάνει τις 7.000 Αγγλικές λίρες/έτος. Η ιατροφαρμακευτική και νοσοκομειακή περίθαλψη που παρέχεται στους Έλληνες φοιτητές είναι ίδια με αυτή των Βρετανών φοιτητών, δηλαδή πλήρης και δωρεάν σε όλη τη διάρκεια των σπουδών από την υπηρεσία National Health Service (NHS). Συγκεκριμένα στη Μ. Βρετανία ισχύει το σύστημα του προσωπικού ιατρού όπου κάθε φοιτητής επιλέγει και εγγράφεται, χωρίς χρέωση, σε έναν παθολόγο (General Practitioner, GP) ο οποίος αποτελεί και τον ιατρό που θα τον εξετάσει για έκτακτα περιστατικά ή θα του συστήσει τις περαιτέρω εξετάσεις που είναι αναγκαίες.

Στέγαση

Τα περισσότερα πανεπιστήμια διαθέτουν accomodiation offices, τα οποία παρέχουν βοήθεια στους σπουδαστές όσον αφορά στο θέμα διαμονής τους. Η μεγαλύτερη πλειοψηφία των πανεπιστημίων προσφέρει διαμονή σε φοιτητικές εστίες και επιπλωμένα δωμάτια σε εξοπλισμένα διαμερίσματα (halls of residence, university flats) σε λογικές τιμές. Ένα δωμάτιο σε φοιτητική

εστία στοιχίζει περίπου 60 Αγγλικές λίρες/εβδομάδα. Επειδή όμως, δίνεται προτεραιότητα σε φοιτητές πρώτου πτυχίου και επειδή τα πανεπιστήμια δεν εγγυώνται την παροχή στέγης, η αίτηση για στέγαση πρέπει να γίνει το συντομότερο δυνατό. Διευκρινίζεται ότι η αίτηση για εισαγωγή σε κάποιο τμήμα δεν συνεπάγεται αντίστοιχη αίτηση για παροχή στέγης. Απαιτείται επιπλέον αίτηση που παρέχεται από το πανεπιστήμιο μόλις γίνει αποδεκτός ο φοιτητής σε κάποιο τμήμα. Ανεξάρτητα πάντως από τη μέριμνα του πανεπιστημίου για στέγη, κάθε ενδιαφερόμενος μπορεί να βρει και να νοικιάσει σπίτι μόνος του. Σε αυτή την περίπτωση το ενοίκιο είναι υψηλότερο από αυτό που θα πλήρωνε σε φοιτητική εστία.

Υποτροφίες

Οι πιο σημαντικοί φορείς που παρέχουν υποτροφίες ειδικά για μεταπτυχιακές σπουδές στη Μ. Βρετανία είναι οι ακόλουθοι:

- **British Chevening Scholarships**

Το Βρετανικό Συμβούλιο σε συνεργασία με το Υπουργείο Εξωτερικών της Μ. Βρετανίας παρέχει κάθε χρόνο υποτροφίες μεταπτυχιακών σπουδών διάρκειας ενός έτους. Πληροφορίες μπορούν να λάβουν οι ενδιαφερόμενοι από το τμήμα υποτροφιών του Βρετανικού Συμβουλίου, από το Γραφείο Διασύνδεσης και από την ιστοσελίδα <http://www.chevening.com>

- **Ερευνητικά συμβούλια & Βρετανική Ακαδημία**

Τα ερευνητικά συμβούλια της Μ. Βρετανίας, όπως π.χ. το Economic and Social Research Council (ESRC-<http://www.esrc.ac.uk>) για οικονομικές και κοινωνικές επιστήμες, το Engineering & Physical Sciences Research Council (EPSRC-<http://www.epsrc.ac.uk>) για θετικές επιστήμες και επιστήμες μηχανικού, και η British Academy (<http://www.britac.ac.uk>) παρέχουν περιορισμένο αριθμό υποτροφιών που καλύπτουν συνήθως μόνο τα διδάκτρα για τους υποψήφιους από χώρες μέλη της ΕΕ. Η υποστήριξη γίνεται μέσω των διαφόρων πανεπιστημιακών τμημάτων. Σχετικές πληροφορίες για τις προϋποθέσεις επιλογής δίδονται απευθείας από τα Τμήματα που γίνεται η αίτηση.

- **Υποτροφίες έρευνας**

Σε πολλά τμήματα, κυρίως θετικών επιστημών και τεχνολογίας, παρέχεται χρηματοδότηση από ιδιωτικές επιχειρήσεις και κυβερνητικούς οργανισμούς, σε συγκεκριμένα αντικείμενα έρευνας. Σχετικές πληροφορίες δίδονται απευθείας από τα τμήματα.

Στην ιστοσελίδα <http://www.jobs.ac.uk/jobtype/student/> μπορείτε να βρείτε τέτοιες ευκαιρίες χρηματοδότησης, κυρίως στα πλαίσια προγραμμάτων διδακτορικού (PhD studentships).

- **Υποτροφίες Πανεπιστημίων**

Οι υποτροφίες Πανεπιστημίων (institutional scholarships) παρέχονται συνήθως βάση ακαδημαϊκών κριτηρίων. Υπάρχει περίπτωση να ζητηθεί αξιολόγηση των ακαδημαϊκών γνώσεων του υποψηφίου μέσω τεστ, συνέντευξης ή γραπτής έκθεσης. Είναι σημαντικό να γνωρίζετε την ακριβή ημερομηνία υποβολής αιτήσεως για υποψηφιότητα σε αυτές τις υποτροφίες. Οι προθεσμίες συνήθως είναι τον Απρίλιο, Ιούνιο ή Ιούλιο. Η διαχείριση των υποτροφιών γίνεται από κεντρικό γραφείο υποτροφιών του Πανεπιστημίου ή αρκετές φορές από συγκεκριμένη σχολή ή τμήμα του Πανεπιστημίου. Σχετικές πληροφορίες μπορείτε να βρείτε στο δικτυακό τόπο κάθε πανεπιστημίου.

Εργασία μεταπτυχιακών φοιτητών στην Μ. Βρετανία

Οι φοιτητές από χώρες της Ε.Ε. μπορούν να εργαστούν χωρίς περιορισμούς όσον αφορά τον αριθμό των ωρών ή τον τύπο εργασίας που κάνουν. Είναι όμως απαραίτητη η έκδοση του National Insurance (NI) Number, για το οποίο πρέπει να καταβάλετε ένα συγκεκριμένο χρηματικό ποσό και εκδίδεται σε τοπικό γραφείο Benefits Agency.

Πηγές πληροφόρησης

ΦΟΡΕΑΣ	ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ	ΤΗΛ./Fax/e-mail
Βρετανικό Συμβούλιο ΑΘΗΝΑ	-Πληροφορίες για σπουδές στην Μ. Βρετανία -Πληροφορίες για υποτροφίες	Πλατεία Κολωνακίου 17, 106 73 ΑΘΗΝΑ	Τηλ. : 210 36 92 333 Fax : 210 36 34 769 e-mail: educinfo@britcoun.gr general.enquiries@britishcouncil.gr
Βρετανικό Συμβούλιο ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ	- Πληροφορίες για σπουδές στην Μ. Βρετανία - Πληροφορίες για υποτροφίες	Εθνικής Αμύνης 9, 540 13 ΘΕΣ/ΝΙΚΗ	Τηλ. : 231 0 378 300 Fax : 231 0 282 498 e-mail: Educinfo.thess@britcoun.gr

Πηγές Πληροφόρησης για μεταπτυχιακά στην Μ. Βρετανία